

Årsrapport for Forskerutdanningen ved Det medisinske fakultet, UiO

2017

Innholdsfortegnelse

Forord - s. 2

Introduksjon - s. 3

1. Nye ph.d.-avtaler ved Det medisinske fakultet i 2017 - s. 4

Institutt for klinisk medisin - s. 5

Institutt for helse og samfunn - s. 6

Institutt for medisinske basalfag - s. 6

Norsk senter for molekylærmedisin (NCMM) - s. 6

Kandidatenes finansieringskilder - s. 7

Opptatte kandidaters statsborgerskap - s. 9

2. Disputaser ved Det medisinske fakultet i 2017 - s. 10

Institutt for klinisk medisin - s. 11

Institutt for helse og samfunn - s. 12

Institutt for medisinske basalfag - s. 13

Disputerte kandidaters statsborgerskap - s. 14

3. Utvikling de siste årene – Tidsserier - s. 15

4. Nasjonal sammenlikning - s. 19

5. Gjennomstrømning - s. 20

Forord

Det medisinske fakultet har et kontinuerlig mål om å utvikle og kvalitetssikre forskerutdanningen. Gjennom forskerutdanningen skal kandidatene utvikles til å bli forskere med fokus på forskningskvalitet. De skal lære å tenke innovativt, kritisk og nyansert om dagens og morgendagens forskning samtidig som de arbeider under forståelsen av god forskningsetisk standard. Vi skal utdanne ph.d.-kandidater som skal være ettertraktet til stillinger innenfor forsknings-, utdannings- og utviklingsvirksomhet på nasjonalt og internasjonalt nivå. Med nesten halvparten av alle ph.d.-kandidater ved Universitetet i Oslo, er dette en viktig prioritering for Det medisinske fakultet.

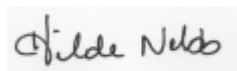
Det medisinske fakultet legger vekt på internasjonalisering, både som utadrettet samarbeidspartner og som internasjonalt rettet utdanningsinstitusjon. Dette nedfeller seg innenfor ph.d.-programmet gjennom vitenskapelige artikler publisert i eller innsendt for vurdering i internasjonale tidsskrift. Fakultetet har flere forskningsmiljøer i toppsjiktet internasjonalt. Den forskningen som utføres av våre doktorgradsstudenter inngår i dette.

Foreliggende rapport gir tall og presenterer statistikk over samtlige disputaser og kandidater som ble opptatt til doktorgradsprogrammet ved fakultetet i 2017.

Nytt i dette årets rapport er at det presenteres analyser av kandidatenes utdanningsbakgrunn ved opptaket til ph.d.-studiet, med fokus på om utdannelsen er fra UiO, fra andre universiteter og høyskoler eller fra utenlandske institusjoner (Kapittel 3). Nytt er også et eget kapittel (kap. 5) om de fullførte kandidatenes gjennomstrømningstid fordelt på utdanningsbakgrunn og arbeidsgiver.

Jeg vil rette en stor takk til seksjonssjef Ingrid Sogner for forskningsadministrasjon, forskerutdanningsteamet under ledelse av Merethe Bremer, samt forskerutdanningslederne ved instituttene (Helsam: Prof. Kåre Moen, IMB: Prof. Uta Sailer og Klinmed: Prof. Ludvig Munthe og prof. Drude Merete Fugelseth) som gjør en flott jobb på vegne av oss alle for å tilrettelegge for at forskerutdanningen ved fakultetet blir det flaggskipet som fakultetet ønsker, med god forskningskvalitet og evne til fornyelse og tett samhandling med ph.d.-kandidater og veiledere. Takk også til seniorkonsulent Ivar Alver som har samlet inn og sammenstilt dette store og omfattende materialet til denne rapporten.

Oslo, oktober 2018

Hilde Irene Nebb

Prodekan for forskning

Introduksjon

Det medisinske fakultet hadde 1352 ph.d.-kandidater på programmet vårsemesteret 2017. Antallet ph.d.-kandidater som disputerte i 2017 var 223. Dette utgjør 50,9 % av de til sammen 438 kandidatene som dette året disputerte ved de medisinske fakultetene nasjonalt (jf. figur 21). Siden 2005 har antallet kandidater disputert ved Det medisinske fakultet økt fra 126 i 2005 til 223 i 2017 (jf. tabell 9). Økningen skyldes politiske føringer både fra Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Denne rapporten gir tall og presenterer statistikk over samtlige disputaser og kandidater som ble opptatt til doktorgradsprogrammet ved fakultet i 2017. Den viser også fordelinger mellom de tre instituttene og deres underenheter (klinikker/avdelinger) samt nøkkeltall for Norsk senter for molekylærmedisin (NCMM). Rapportens første kapittel gir oversikt over antall ph.d.-kandidater som ble opptatt til doktorgradsprogrammet, kjønnsfordeling og gjennomsnittsalder ved opptak, grunnutdanning og deres finansieringskilder. Rapportens andre kapittel omfatter antall disputaser, kandidatenes gjennomstrømningstid, kjønnsfordeling, gjennomsnittsalder ved disputas og grunnutdanning.

I kapittel 3 ser vi på utvikling av noen variabler i tidsserier. Her fremlegges tall som viser at andelen av ph.d.-kandidater med grunnutdanning fra UiO og andre norske UH-institusjoner blant totalt antall opptatte kandidater på ph.d.-programmet jevnt har minsket i tidsrommet 2005-2017, samtidig som andelen kandidater med grunnutdanning fra utenlandske institusjoner har økt betraktelig. Kapittel 4 gir oversikt over antall medisinske doktorgrader som utgikk fra de medisinske fakultetene ved de fire største norske universitetene i tidsrommet 2005 - 2017. I kapittel 5 analyserer vi gjennomstrømningstiden for ph.d.-kandidatene, både med fokus på kandidatenes faglige bakgrunn fra grunnutdannelsen på masternivå og på deres ansettelsesforhold under opptaksperioden på ph.d.-programmet.

1. Nye ph.d.-avtaler ved Det medisinske fakultet i 2017

Tabell 1 viser en oversikt over nye ph.d.-avtaler ved fakultetet og fordeling på kjønn og gjennomsnittsalder ved opptak. Tabell 2 viser fordeling på grunnutdanning (opptakgrunnlag til ph.d.-programmet).

Tabell 1 - Nye ph.d.-avtaler 2017 ved fakultetet og de tre instituttene¹

Enhet	Antall opptatte	Kjønnsfordeling	Gjennomsnittsalder ved opptak	
		Ant. K/M	M	K
Klinmed	156	K: 93 M: 63	34,9	34,6
Helsam	28	K: 18 M: 10	36,4	40
IMB	27	K: 18 M: 9	31,1	30,3
Sum, Fakultetet	213	K: 131 M: 82	35	35

Tabell 2 - De opptatte kandidatenes grunnutdanning^{2 3}

Enhet	Antall opptatte	Cand.med.	M.sc.	Andre grader
Klinmed	156	105 ^a	13	38 ^b
Helsam	28	11 ^c	6	11 ^d
IMB	27	6 ^e	10	11 ^f
Sum, Fakultetet*	213	122	29	62^g

*Sum, opptatte ved de tre instituttene.

a: Inkludert 39 med utenlandsk legeutdanning. b: 9 cand.psychol., 1 cand.san., 1 siv.ing., 1 cand.philol., 1 m.phil., 1 Bachelor og 24 med annen mastergrad. c: Inkludert 2 med utenlandsk legeutdanning. d: 1 siv.ing., 1 m.phil. og 9 med annen mastergrad.

e: Inkludert 1 med utenlandsk legeutd.. f: 11 med annen mastergrad. g: Inkl. 2 kandidater opptatt på overordnet nivå ved fakultetet.

Figur 1-4 viser fordeling av antall nye doktorgradsavtaler og totalt antall doktorgradsavtaler⁴ ved fakultetet som helhet (fig. 1) og de ulike avdelinger og klinikker ved fakultetets tre institutter samt ved NCMM. Søylene markerer de nye, og totalt antall opplyses i parentes. Totalt antall doktorgradsavtaler ved Klinmed, Helsam og IMB i årene 2005 - 2017 vises i tabell 10 i *kap. 3. Utvikling de siste årene – Tidsserier*

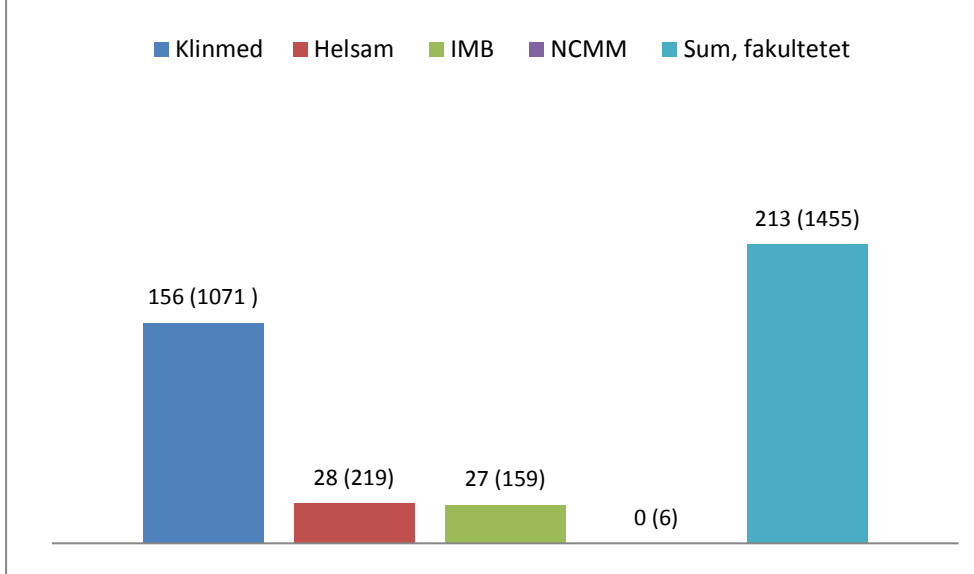
¹ Grunnlagsmaterialet er 213 kandidater som pr. vårsemesteret -18 (16.02.18) var FS-registrerte som opptatte til doktorgradsprogrammet med startdato i 2017. Inkludert to kandidater opptatt på overordnet nivå ved fakultetet. (Sted 185.50).

² Opptaksgrunnlag til doktorgradsprogrammet

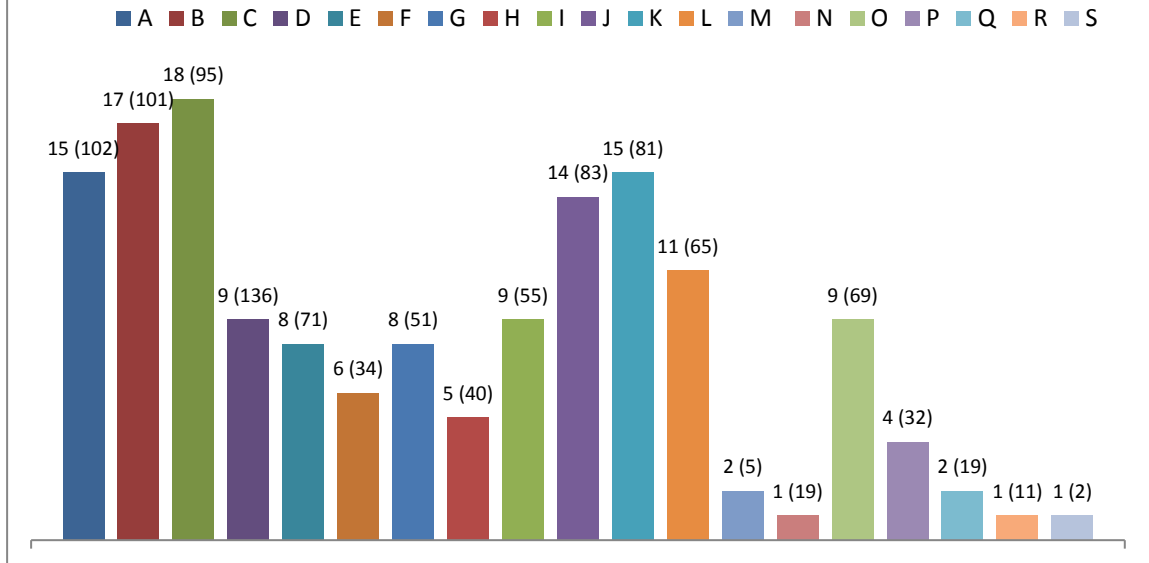
³ Grunnlagsmaterialet er 213 kandidater som pr. vårsem. -18 var FS-registrerte som opptatte til ph.d.-programmet med startdato i 2017. Rapport: FS915.001 Rapport for enhet, opptaksgrunnlag.

⁴ Grunnlagsmaterialet er de kandidater som pr. 26.02.18 var FS-registrerte som aktive kandidater høstsemesteret 2017. Rapport: FS913.001 Kandidatopplysninger.

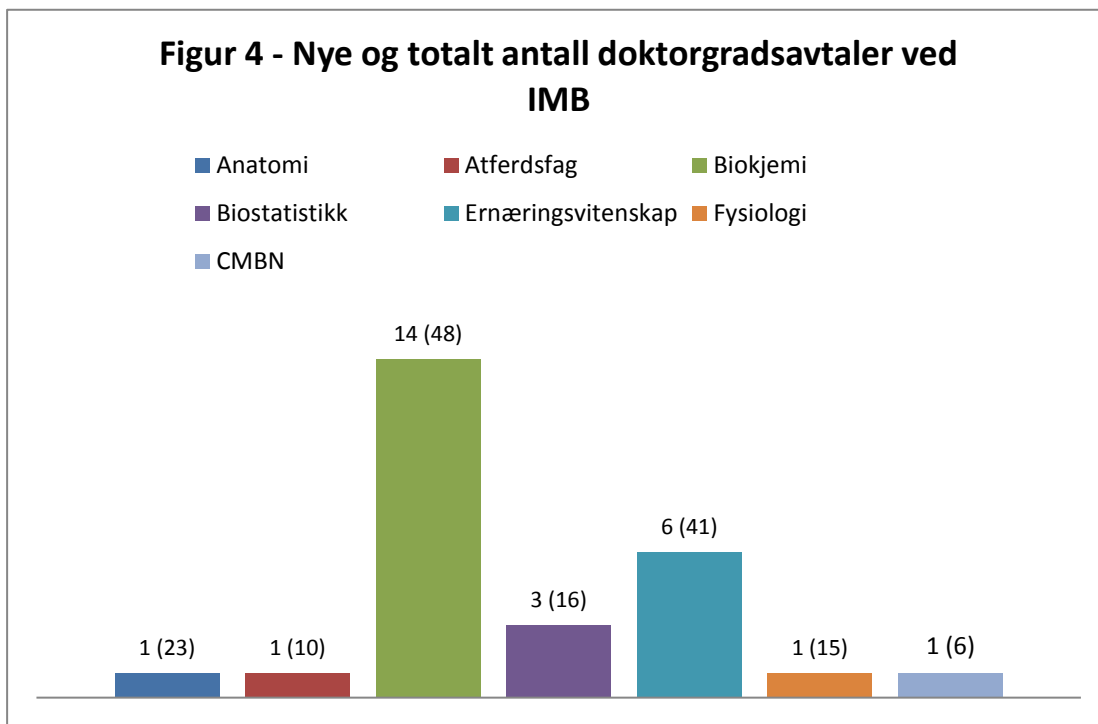
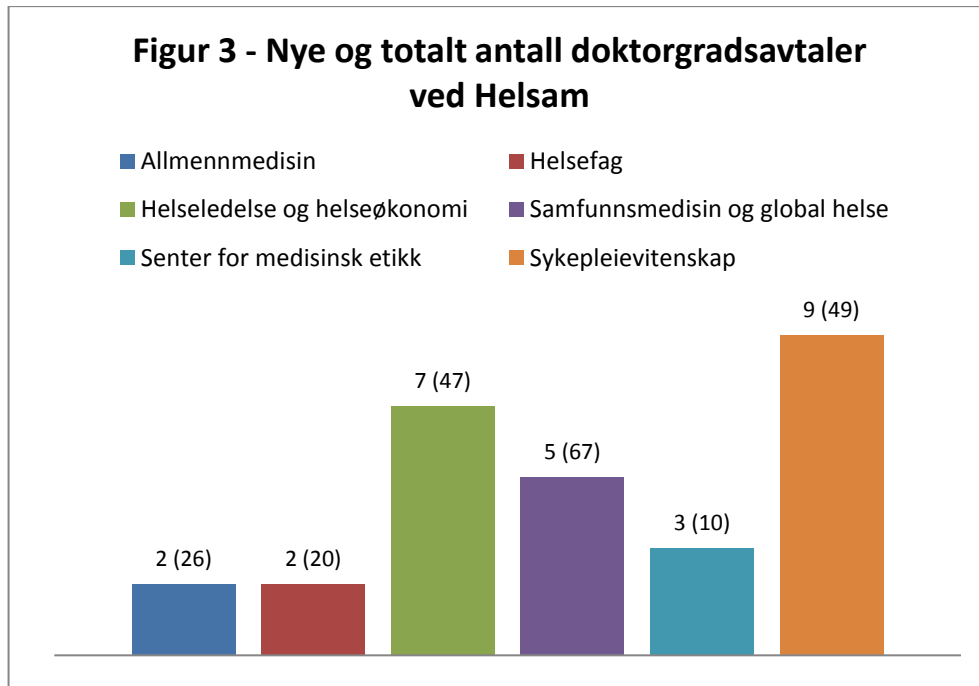
Figur 1 - Nye og totalt antall doktorgradsavtaler ved Det medisinske fakultet

Figur 2 - Nye og totalt antall doktorgradsavtaler ved Klinmed

A = Klinikk psykisk helse og avhengighet, B = Medisinsk klinikk, C = Hjerte-, lunge- og karklinikken, D = Klinikk for laboratoriemedisin, E = Nevroklippen, F = Klinikk for hode, hals og rekonstruktiv kirurgi, G = Ortopedisk klinikk, H = Kvinneklippen, I = Barne- og ungdomsklippen, J = Klinikk for kirurgi, inflammasjonsmedisin og transplantasjon, K = Kreftklippen, L = Akuttklippen, M = Prehospital klinikk, N = Klinikk for radiologi og nukleærmedisin, O = Klinikk for indremedisin og laboratoriefag, P = Klinikk for kirurgiske fag, Q = Klinikk for helsetjenesteforskning og psykiatri. R = SFF - Senter for kreftbiomedisin. S = SFF - Senter for immunregulering.

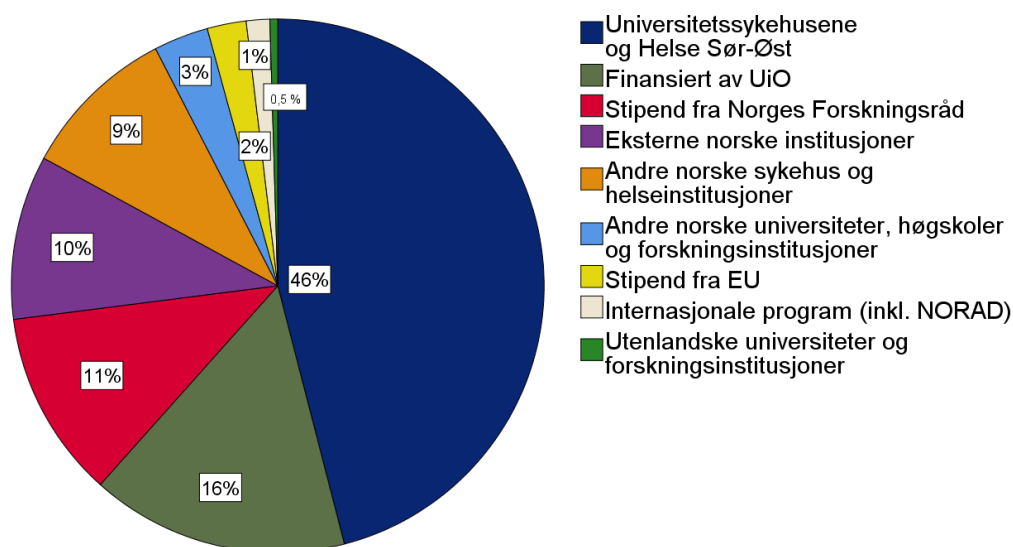
Om Norsk senter for molekylærmedisin (NCMM): NCMM har kandidater tilknyttet både Det medisinske fakultet (MED) og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN), UiO. Det var i 2017 totalt 6 ph.d.-kandidater ved NCMM tilknyttet MED-fakultet (Jf. tabell 10). Det var dette året også 6 ph.d.-kandidater tilknyttet NCMM på ph.d.-programmet ved MN-fakultet, UiO. Det ble ikke opptatt nye kandidater tilknyttet NCMM på MED-fakultets ph.d.-program i 2017. Samtidig ble det opptatt 5 nye kandidater tilknyttet NCMM på MN-fakultetets ph.d.-program.

Kandidatenes finansieringskilder

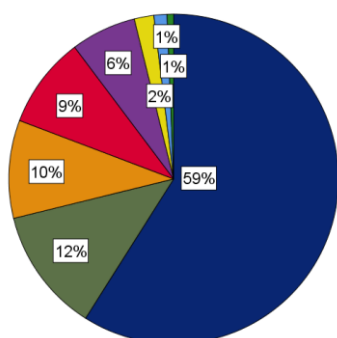
Fakultetet har en bred profil rettet både mot basalmedisinsk grunnforskning, translasjonsforskning og klinisk forskning samt forskning inn mot helse og samfunnsmedisinske områder.

Dette mangfoldige bildet vises i figur 5-8^{5 6}, som gir en oversikt over fakultetets finansieringskilder i synkende rekkefølge. Figurene viser at andelen av ekstern finansiering av ph.d.-kandidatene ved Det medisinske fakultet er stor.

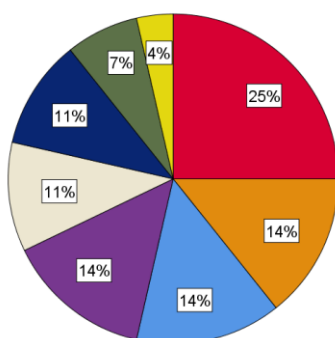
Figur 5 - Hovedfinansieringskilden til 211 kandidater ved MED-fakultetet med startdato for finansiering i 2017

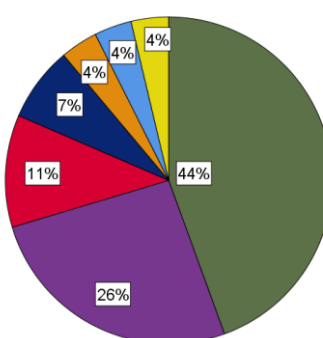
Figur 6 - Hovedfinansieringskilden til 156 opptatte ved Klinmed

Figur 7 - Hovedfinansieringskilden til 28 opptatte ved Helsam

Figur 8 - Hovedfinansieringskilden til 27 opptatte ved IMB

⁵ Grunnlagsmaterialet er 211 kandidater som pr. 16.02.18 var FS-registrerte som opptatt til doktorgradsprogrammet med startdato for sin hovedfinansieringskilde i 2017. Figur 5 viser summen av kandidater ved de tre instituttene, som vises separat i figur 6-8.

⁶ De %-andelene som presiseres i figur 5-8 gjelder: *Andelen* av kandidatene med dette som sin hovedfinansieringskilde. %-andelene viser ikke andel av *totalt beløp* som ble utdelt som finansiering av dr.gradsprosjeper.

Påfallende trekk som vises i figur 5-8, er:

* Forskningsrådet finansier bare 11 % av de nye kandidatene ved fakultetet. (Jf. figur 5). Også i de foregående år har andelen finansiert av Forskningsrådet ligget mellom 6 og 11 %⁷.

* EU finansierer bare 2 % av våre nye ph.d.-kandidater ved fakultetet som helhet. Også de foregående år var denne andelen lav⁸.

Tabell 3 - Kandidater opptatt i 2017 – eksterne finansieringskilder

	Eksterne norske institusjoner	Andre norske universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner	Andre norske sykehus og helseinstitusjoner	EU og utenlandske universiteter og forskningsinstitusjoner
Klinmed	*Ekstra Stiftelsen Helse og Rehabilitering (6) *Landsforeningen uventet barnedød (1) *Norsk Fysioterapeutforbund (1) *Norske kvinners sanitetsforenings (1) *Rådet for psykisk helse (1)	*Bjørknes høyskole (1) * Norges idrettshøgskole (1)	*Forsvarets sanitet (1) *Sunnaas sykehus HF (2) *LHL-klinikkene (2) *Lovisenberg Diakonale Sykehus (1) *Modum Bad (1). *Sykehuset innlandet HF (1) *Sykehuset Østfold HF (3) *Sørlandet sykehus HF (1) *Vestre Viken HF (3)	*Stipend fra EU (3) *Novo Nordisk A/S, Danmark (1)
Helsam	*Allmennmedisinsk Forskningsutvalg (1) *Ekstra Stiftelsen Helse og Rehabilitering (1) *Nasjonalforeningen for folkehelse (1) *Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse (1)	*Folkehelseinstituttet (1) *Høgskolen i Hedmark (1) *Høgskolen i Innlandet (1) *Lovisenberg diakonale høyskole (1)	*Diakonhjemmet sykehus (1) *Lovisenberg Diakonale Sykehus (2) *Sykehuset i Vestfold HF (1)	*Stipend fra EU (1)
IMB	*Den norske kreftforening (1) *Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (1) *Letten Foundation (1) *Stiftelsen Norsk Luftambulans (2) *Egen finansiering (2)	*Høgskolen i Lillehammer (1)	*Sykehuset Østfold HF (1)	*European Research Council, Belgia: Stipend fra EU (1)
SUM	21 kandidater (10 %)	7 kandidater (3 %)	20 kandidater (9 %)	6 kandidater (3 %)

Tabell 3 viser antall kandidater med ekstern hovedfinansieringskilde fordelt på instituttene, unntatt universitetssykehusene, *Stipend fra Norges Forskningsråd* og *Internasjonale program (inkl. NORAD)*⁹ (Dette vises i figur 5). Tallene gjelder *antall kandidater* med dette som hovedfinansieringskilde. (Antallet fra hver institusjon står i parentes etter institusjonsnavnet).

⁷ 2010:11,76%, 2011: 6,32%, 2012: 6,30%, 2013: 5,60%, 2014:10%, 2015: 11%, 2016: 10%.

Kilde: Årsrapporter for doktorgradsprogrammet ved Det medisinske fakultet 2010 - 2014. Hentet fra: <http://www.med.uio.no/forskning/phd/planer-rapporter/>

⁸ Kilde: Årsrapporter for doktorgradsprogrammet (jf. fotnote 7).

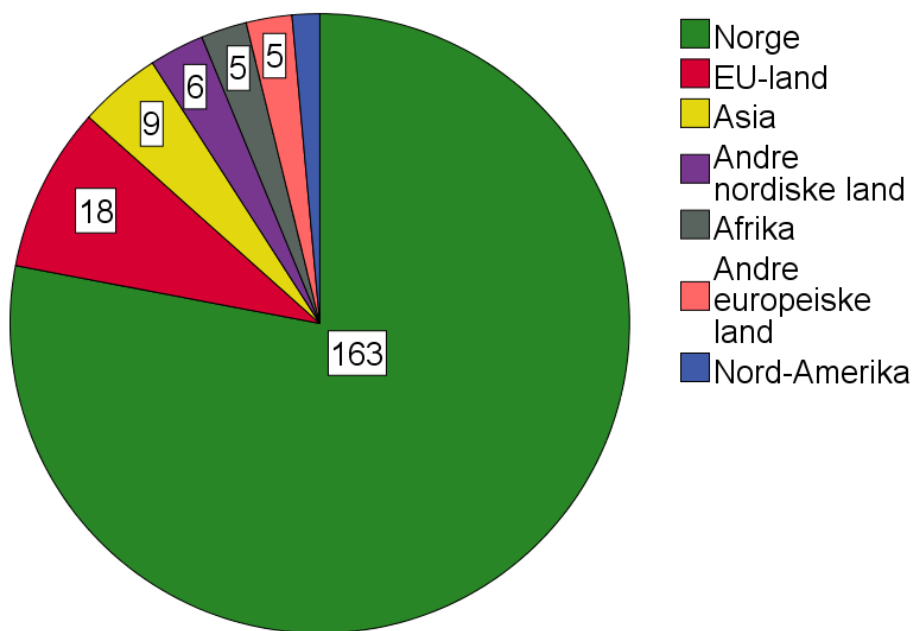
⁹ 4 kandidater ved Helsam og 2 kandidater på overordnet nivå ved fakultetet har finansiering fra *internasjonale program*, alle fra NORAD, og utgjør 3 % av alle kandidatene, jf. figur 4.

Opptatte kandidaters statsborgerskap

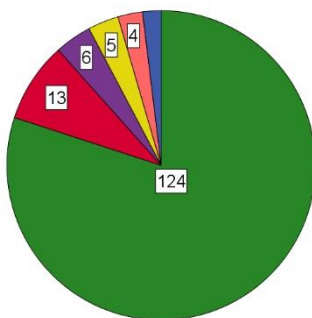
Internasjonalisering indikeres blant annet gjennom kandidatenes statsborgerskap. Dette viser figur 9-12.

Figur 9-12 viser at norske og andre europeiske statsborgere er i klart flertall blant de som ble opptatt til ph.d.-programmet i 2017. (Kategorier på 3 eller mindre oppgis ikke med antall i figurene).

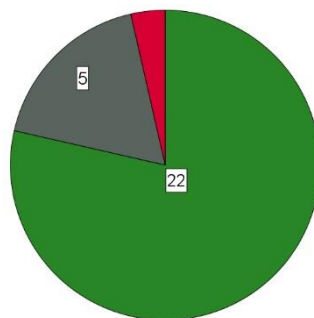
Figur 9 - Statsborgerskapet til 209¹⁰ kandidater opptatt til ph.d.-programmet ved Det medisinske fakultet i 2017

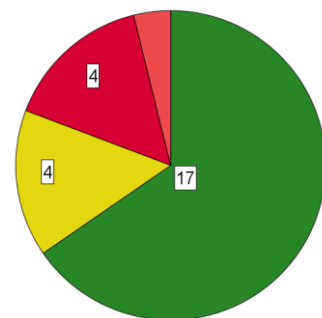
Figur 10 - Statsborgerskap til 155 opptatte ved Klinmed

Figur 11 - Statsborgerskap til 28 opptatte ved Helsam

Figur 12 - Statsborgerskap til 26 opptatte ved IMB

¹⁰ Grunnlagsmaterialet er 209 kandidater som, ihht. FS; rapport 940.001, pr. 21.02.18 var registrerte som opptatte til doktorgradsprogrammet med startdato i 2017. Figur 9 viser summen av kandidater ved de tre instituttene, som vises separat i figur 10-12.

2. Disputaser ved Det medisinske fakultet i 2017

Tabell 4 og 5 og figur 13 viser totaltallene for fakultetet og instituttene for antall disputaser, kjønnsfordeling og kandidatenes grunnutdannelse. Figur 14-16 og tabell 6-8 viser dette fordelt på instituttene underenheter (Klinmeds klinikker og IMBs og Helsams avdelinger).

Tabell 4 – Disputaser 2017 ved Det medisinske fakultet og de fire underenhetene

	Antall disputerte	Kjønnsfordeling, disputerte
		Antall K/M
Fakultetet totalt	223*	K: 136 M: 87
Klinmed	167 (3 dr.philos (2 K + 1M))	K: 101 M: 66
Helsam	28	K: 17 M: 11
IMB	24 (2 dr.philos (2 K))	K: 15 M: 9
NCMM	3	K: 2 M: 1

*Inkludert en dr.philos.-grader som utgår fra MED-fakultetet på overordnet nivå (en kvinne).

-Og inkludert 5 dr.philos.-grader ved instituttene. (Tre fra Klinmed og to fra IMB. De fem dr.philos.-gradene presiseres i tabellradene for instituttene). Dr.philos.-kandidatene er ikke inkludert i tallene om gjennomstrømningstid, men i gjennomsnittsalder ved disputas.

Tabell 5 - Kandidatenes grunnutdannelse

Enhet	Antall disputerte	Cand.med.	M.sc.	Andre grader
Fakultetet totalt	223	100 (45 %)	22 (10 %)	101 ^a (45 %)
Klinmed	167	89 (53 %)	18 (11 %)	60 ^b (36 %)
Helsam	28	6 (21 %)	1 (4 %)	21 ^c (75 %)
IMB	24	5 (21 %)	3 (13 %)	16 ^d (67 %)
NCMM	3	-	-	3 ^e

a = Inkludert 1 kandidat, som disputerte på overordnet nivå ved fakultetet, med cand.mag.-grad i pedagogikk.

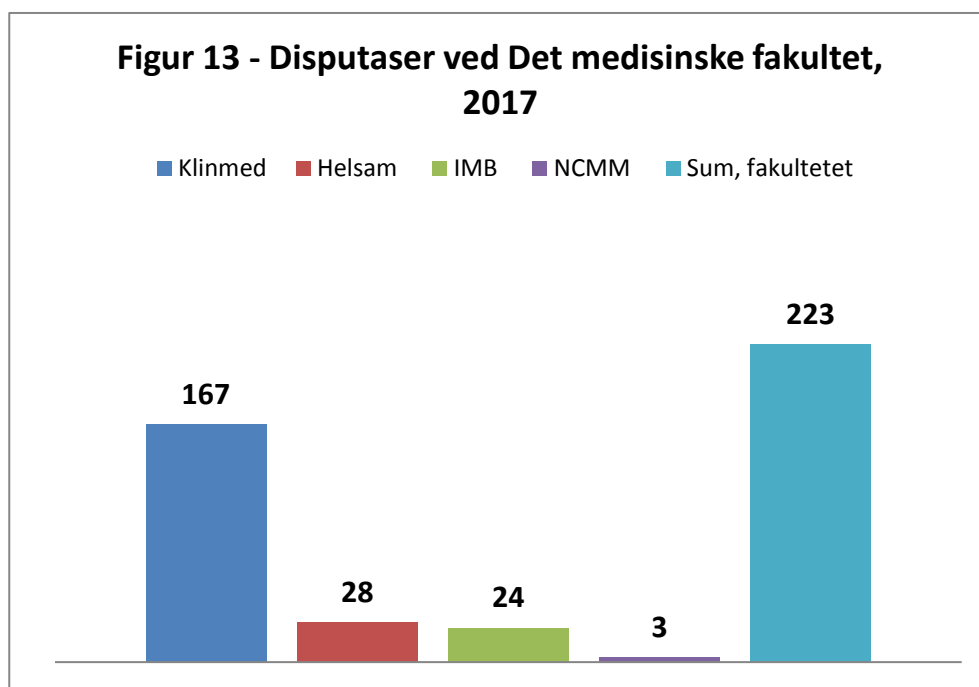
b =9 med utenlandsk legeutdanning, 8 cand.psychol., 1 m.phil. i medisinske fag, 2 siv.ing., 1 Bachelor of Science i fysioterapi,

2 cand.san., 1 cand.paed., 36 med annen mastergrad. c = 1 m.phil. i medisinske fag, 3 cand.san., 1 cand.psychol.,

1 Master of Arts, 15 med annen mastergrad. d = 1 m.phil., 1 cand.agric., 14 med annen mastergrad. e = 3 med annen

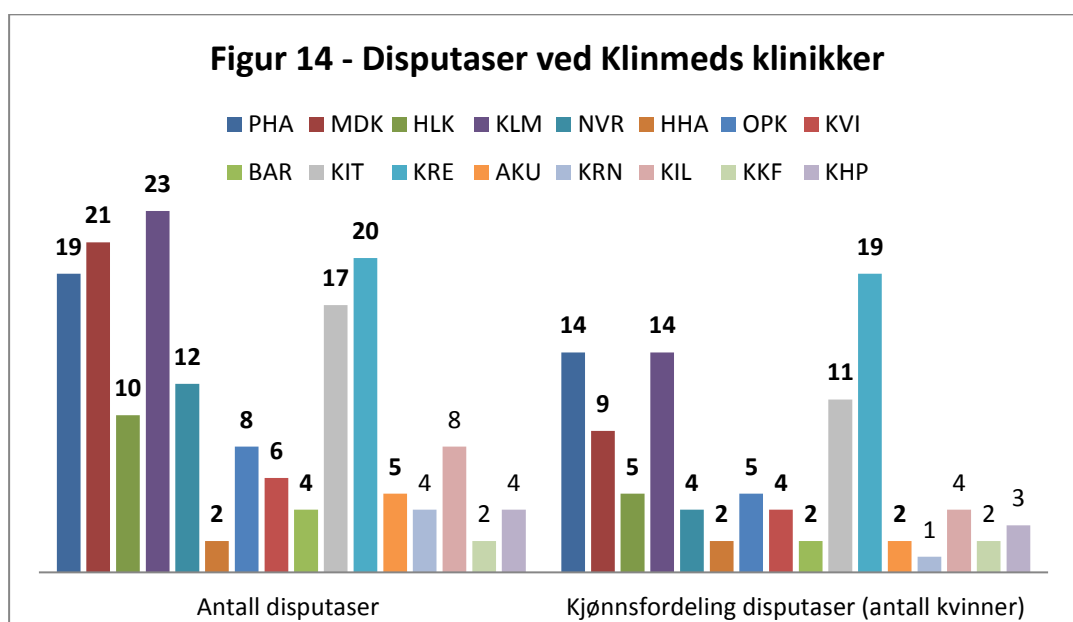
mastergrad.

Figur 13 - Disputaser ved Det medisinske fakultet, 2017

Institutt for klinisk medisin¹¹

Figur 14 - Disputaser ved Klinmeds klinikker

PHA = Klinikk psykisk helse og avhengighet, **MDK** = Medisinsk klinikk, **HLK** = Hjerne-, lunge- og karklinikken, **KLM** = Klinikk for laboratoriemedisin, **NVR** = Nevrologiklinikken, **HHA** = Klinikk for hode, hals og rekonstruktiv kirurgi, **OPK** = Ortopedisk klinikk, **KVI** = Kvinneklinikken, **BAR** = Barne- og ungdomsklinikken, **KIT** = Klinikk for kirurgi, inflammasjonsmedisin og transplantasjon, **KRE** = Kreftklinikken, **AKU** = Akuttklinikken, **KRN** = Klinikk for radiologi og nukleærmedisin, **KIL** = Klinikk for indremedisin og laboratoriefag, **KKF** = Klinikk for kirurgiske fag, **KHP** = Klinikk for helsetjenesteforskning og psykiatri.

¹¹ Til sammen 165 disputaser utgår fra Klinmeds klinikker. To grader (dr.philos.-grader) utgår fra Klinmed på overordnet nivå.

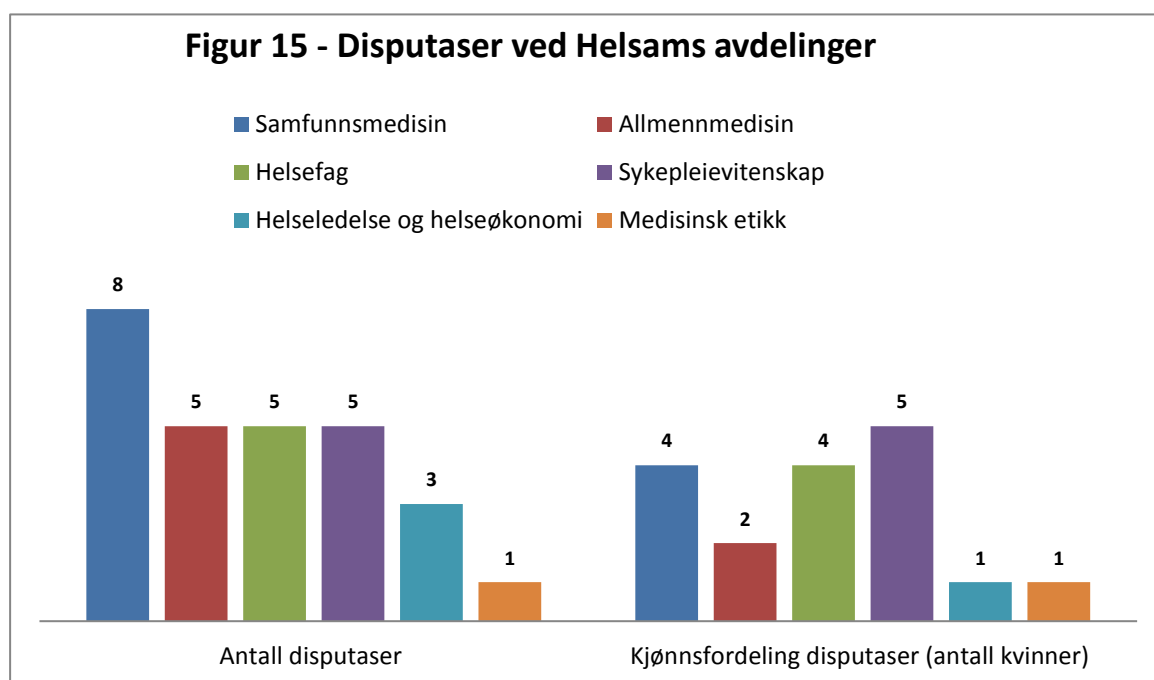
Tabell 6 - Kandidatenes grunnutdannelse

	PHA	MDK	HLK	KLM	NVR	HHA	OPK	KVI	BAR	KIT	KRE	AKU	KRN	KIL	KKF	KHP	Sum
Cand.med.	5	16	7	7	8	1	5	2	2	11	9	4	4	6	2	-	89 (53 %)
M.sc.	1	-	2	9	-	-	1	1	-	-	3	-	-	-	-	-	18 ^a (11 %)
Øvrige	13 ^b	5 ^c	1 ^d	7 ^e	4 ^f	1 ^g	2 ^h	3 ⁱ	2 ^j	6 ^k	8 ^l	1 ^m	-	2 ⁿ	-	4 ^o	60 ^o (36 %)

(Se figur 14 for forklaring av bokstavforkortelsene for klinikkene).

a = Inkludert en kandidat som utgår fra Klinmed på overordnet nivå, med M.Sc. i statistikk.
a = 4 cand.psychol., 1 m.phil. i medisinske fag, 1 cand.san., 1 cand.paed., 6 med annen mastergrad. s
b = 1 med utenlandsk legeutdanning, 1 cand.san., 1 cand.psychol., 2 med annen mastergrad. . c = 1 med annen mastergrad.
d = 1 med utenl. legeutdanning, 1 siv.ing., 5 med annen mastergrad. e = 2 med utenl. legeutd., 1 cand.psychol., 1 med annen mastergrad.
f = 1 siv.ing., g = 2 med annen mastergrad. h = 1 med utenl. legeutd., 2 med annen mastergrad. i = 1 med utenl. legeutd., 1 med master i ernæring. j = 1 M.sc. i psykologi, 5 med annen mastergrad. k = 1 med utenl. legeutd., 7 med annen mastergrad. l = 1 med utenl. legeutd.
m = 2 med annen mastergrad. n = 1 med utenl. legeutd., 1 cand.psychol., 2 med annen mastergrad.
o = Inkludert en kandidat som utgår fra Klinmed på overordnet nivå, med B.Sc. i fysioterapi.

Institutt for helse og samfunn¹²

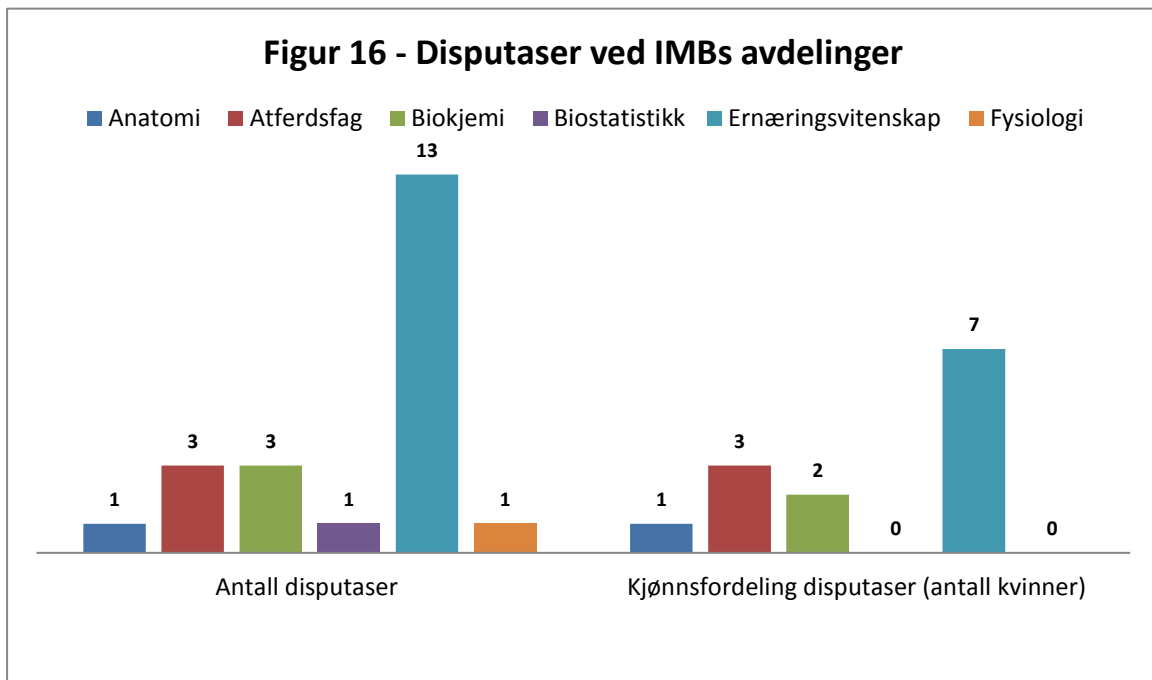
¹² Til sammen 27 disputaser utgår fra Helsams avdelinger. En grad (ph.d.-grad) utgår fra Helsam på overordnet nivå.

Tabell 7 - Kandidatenes grunnutdannelse

	Samfmed ¹	Allmed ²	Hf ³	Sykvit ⁴	Heled ⁵	SME ⁶	Sum, avdelinger
Cand.san.	-	1	-	1	-	1	3 (11 %)
Cand.med.	2	3	-	-	1	-	6 (21 %)
Øvrige	6 ^a	1 ^b	5 ^c	4 ^d	2 ^e	-	19 ^f (68 %)

a = 1 m.phil. i medisinske fag, 1 Master of Arts, 4 med annen mastergrad. b = 1 med annen mastergrad.
 c = 1 M.sc., 4 med annen mastergrad. d = 1 cand.psychol., 3 med annen mastergrad. e = 2 med annen mastergrad.
 f = Inkludert en kandidat som utgår fra Helsam på overordnet nivå, med master i helse- og sosialfag.

Institutt for medisinske basalfag¹³

Tabell 8 - Kandidatenes grunnutdannelse

	Anatomi	Atferdsfag	Biokjemi	Biostatistikk	Ernæringsvitenskap	Fysiologi	Sum, grader
Cand.med.	-	1	-	-	3	1	5 (21 %)
M.sc.	-	1	-	-	1	-	3 ^f (13 %)
Øvrige	1 ^a	1 ^b	3 ^c	1 ^d	9 ^e	-	16 ^g (67 %)

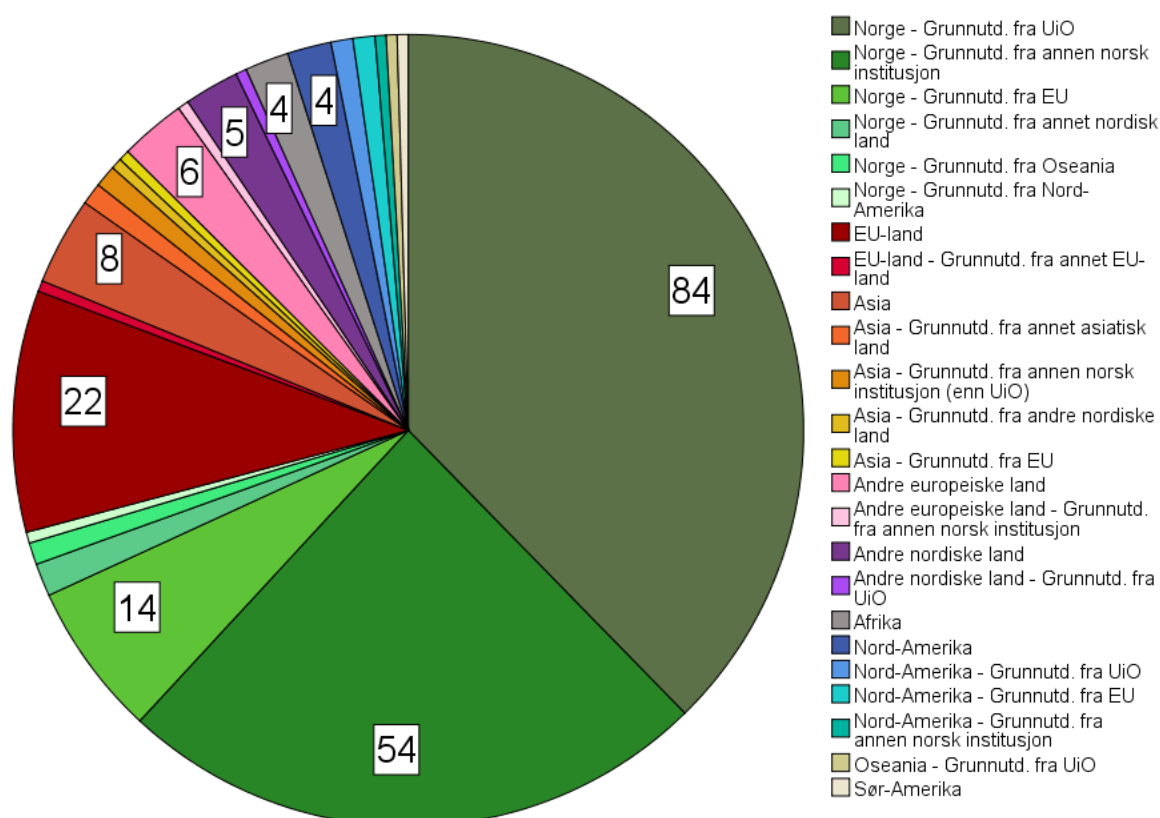
a = 1 med annen mastergrad. b = 1 med annen mastergrad. c = 3 med annen mastergrad. d = 1 med annen mastergrad.
 e = 1 cand.agric., 1 m.phil., 1 master i ernæring og 6 med annen mastergrad. f = Inkludert 1 grad som utgår fra IMB på overordnet nivå hvor kandidaten har M.sc.-grad. g = Inkludert en grad som utgår fra IMB på overordnet nivå hvor kand. har annen mastergrad.

¹³ Til sammen 22 disputaser utgår fra IMB's avdelinger. To grader (dr.philos.-grader) utgår fra IMB på overordnet nivå.

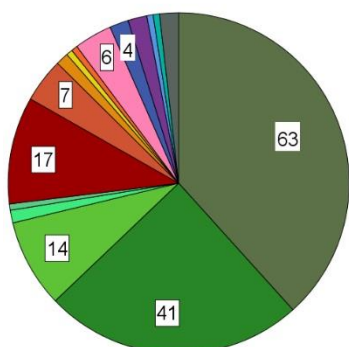
Disputerte kandidaters statsborgerskap

Figurene 17-20 viser kandidatenes statsborgerskap (fordelt på Norge, andre nordiske land, EU-land og ellers verdensdeler), og også fordelingen mellom de norske og utenlandske kandidatene som har sin grunnutdannelse (opptaksgrunnlaget til doktorgradsprogrammet) fra et norsk universitet eller høyskole eller fra en utenlandsk utdanningsinstitusjon. (Kategorier på 3 eller mindre oppgis ikke med antall i figurene).

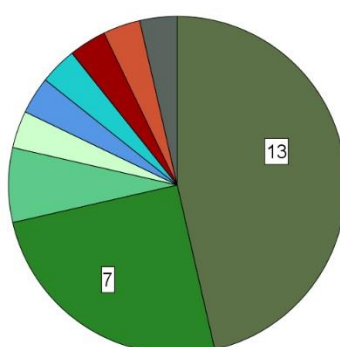
Figur 17 - Statsborgerskap for alle 223 kandidater som disputerte ved fakultetet

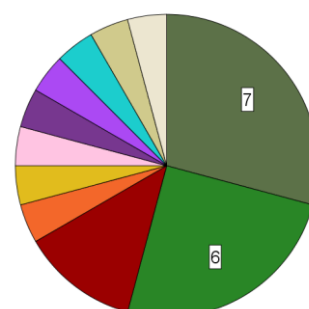
Figur 18 - Statsborgerskap til 167 disputerte ved Klinmed

Figur 19 - Statsborgerskap til 28 disputerte ved Helsam

Figur 20 - Statsborgerskap til 24 disputerte ved IMB

3. Utvikling de siste årene – Tidsserier

Kapittel 3 viser utvikling av noen variabler i tidsrommet 2005 - 2017. Tabell 9 viser antall nye ph.d.-avtaler og antall avlagte doktorgrader pr. år og fordeling på fagbakgrunn (medisinere og andre) og kjønn for disputerte kandidater og nye avtaler. Tabell 10 viser totalt antall doktorgradsavtaler pr. år og andelen av utenlandske kandidater. Tabellene 11-14 viser fordelingen av totalt antall opptatte kandidater mellom de med grunnutdannelse fra UiO, andre norske UH-institusjoner og utenlandske institusjoner.

Tabell 9 viser at andelen kvinner av avlagte doktorgrader har økt. Men andel kvinner av nye avtaler har ligget stabilt i tidsrommet, med svingninger fra år til år. Det har også andel medisinere av nye avtaler og disputerte. Tabell 10 viser at andel utenlandske kandidater av totalt antall doktorgradsavtaler har økt¹⁴.

Tabell 9 – Nye ph.d.-avtaler og avlagte doktorgrader 2005 - 2017 ved Det medisinske fakultet, UiO

	2005	2010	2015	2016	2017
Nye ph.d.-avtaler	239	213	215	209	211
Andel medisinere, nye ph.d.-avtaler	52 %	55 %	48 %	46 %	53 %
Andel kvinner, nye ph.d.-avtaler	61 %	57 %	68 %	61 %	62 %
Antall avlagte dr.grader	126 ¹⁵ (2)	183 (6)	202 (5)	190 (3)	223 (6)
Andel medisinere, disputerte	44 %	53 %	51 %	52 %	49 %
Andel kvinner, avlagte dr.grader	56 %	59 %	66 %	64 %	61 %

Tabell 10 - Totalt antall doktorgradsavtaler ved Det medisinske fakultet 2005 - 2017¹⁶

	2005	2010	2015	2016	2017
Klinmed	472	826	999	999	1003
Helsam	127	176	201	215	209
IMB	92	130	149	130	131
NCMM	-	-	-	8	6
Fakultetet, overordnet nivå¹⁷	1	3	13	4	3
Fakultetet samlet	692	1135	1362	1356	1352
Utenlandske kandidater¹⁸	18 %	21 %	28 %	28 %	29 %

¹⁴ I samme tidsrommet lå andel utenlandske statsborgere av de disputerte rundt 20 % og rundt 30 % for nye avtaler, med svingninger fra år til år. Dette viser figur 22 i Årsrapport 2015 (jf. <https://www.med.uio.no/forskning/phd/planer-rapporter/>) og figurene 8 og 15 i årsrapportene for 2016 og 2017.

¹⁵ Tallet i parentes viser hvor mange dr.philos.-grader (uorganisert grad) som inngår i antall avlagte dr.grader.

¹⁶ Tallene i tabellen er DBH-tallene for totalt antall doktorgradsavtaler for høstsemesteret hvert år.

Hentet fra 'Doktorgradsavtaler (tidsserie)': http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/kategori_doktorgrader.action

¹⁷ Disse kandidatene blir fordelt til den grunnheten de tilhører når doktorgraden er fullført.

¹⁸ Andelen med utenlandsk statsborgerskap av samlet antall kandidater. Kilde: FS (Felles studentsystem)

Tabell 11 – Det medisinske fakultet samlet: Totalt antall opptatte kandidater med/uten grunnutdannelse (GU) fra UiO¹⁹

	2005	2010	2015	2016	2017
Tot. ant. kandidater	699	1325	1362	1356	1352
Andel kandidater med GU fra UiO	57,4 %	50,5 %	40 %	38,6 %	38,2 %
GU fra andre norske UH-institusjoner	23,2 %	23,6 %	23,2 %	22,5 %	22,9 %
Sum, andel kand. fra norske UH-inst.	80,5 %	74,1 %	62,9 %	61,1 %	61 %
GU fra andre nordiske land	2,7 %	4,9 %	7 %	6,8 %	7,1 %
GU fra andre europeiske land	10,9 %	16,1 %	23,1 %	23,9 %	23,8 %
GU fra institusjoner i Asia	2,4 %	2,0 %	2,4 %	3,0 %	2,9 %
GU fra inst. i Nord-Amerika	0,6 %	0,7 %	1,4 %	1,2 %	1,3 %
GU fra inst. i Afrika	0,3 %	0,8 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %
GU fra inst. i Oseania	0,3 %	0,7 %	0,7 %	0,9 %	0,9 %
GU fra inst. i Sør-Amerika	0 %	0,4 %	0,3 %	0,3 %	0,2 %
Ikke oppgitt utenlandsk inst. for GU	2,3 %	0,4 %	0,07 %	0,7 %	0,7 %

Tabell 11 viser utviklingen ved Det medisinske fakultet som helhet fra 2005 til 2017: Det fremgår at andelen av totalt antall opptatte kandidater på ph.d.-programmet som har sin grunnutdannelse (GU) fra UiO har gått jevnt ned med 19,2 % siden 2005; fra 57,4 til 38,2 prosent. Det fremgår for øvrig at andelen med GU fra andre norske UH-institusjoner har vært konstant, mens andelen fra norske UH-institusjoner totalt (inkludert UiO) har minsket med 20 %.

Andel kandidater med GU fra andre nordiske land enn Norge, fra andre europeiske land enn de nordiske og fra øvrige utenlandske institusjoner har blitt mer enn fordoblet. Dette viser at det har skjedd en klar økning i graden av internasjonalisering i rekrutteringen av fakultetets ph.d.-kandidater. Tabell 12-14 viser utviklingen for fakultetets tre institutter.

¹⁹ Grunnlagsmaterialet for tabell 11-14 er hentet fra rapporten 'FS012.001 Personer i doktorgradsprogrammer' (NSD-rapport). Grunnet DBH's rutine med etterrapporteringer fra UH-institusjonene til DBH om totalt antall opptatte ph.d.-kandidater, er ikke antall kandidater for årene 2005 og 2010 i tabellene 11-14 i overensstemmelse med de offisielle DBH-tallene, som vises i tabell 10. Tallene for årene 2015-2017 i tabell 11-14 er identisk like med DBH-tallene.

Tabell 12 – Institutt for klinisk medisin: Totalt antall opptatte kandidater med/uten grunnutdannelse fra UiO

	2005	2010	2015	2016	2017
Tot. ant. kandidater	480	967	999	999	1003
Andel kand. med GU fra UiO	53,1 %	46,8 %	38,3 %	37,3 %	36,9 %
GU fra andre norske UH-institusjoner	23,8 %	24,8 %	24,1 %	22,7 %	22,7 %
Sum, andel kand. fra norske UH-inst.	76,9 %	71,7 %	62,5 %	60,1 %	59,6 %
GU fra andre nordiske land	2,5 %	5,6 %	6,6 %	6,8 %	7,2 %
GU fra andre europeiske land	14,2 %	18,4 %	24,9 %	26,2 %	26,2 %
GU fra institusjoner i Asia	2,9 %	1,8 %	2,4 %	2,7 %	2,8 %
GU fra inst. i Nord-Amerika	0,4 %	0,6 %	1,4 %	1,4 %	1,6 %
GU fra inst. i Afrika	0 %	0,5 %	1 %	1 %	0,9 %
GU fra inst. i Oseania	0,2 %	0,7 %	0,8 %	1,1 %	1,1 %
GU fra inst. i Sør-Amerika	0 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,2 %
Ikke oppgitt utenlandsk inst. for GU	2,7 %	0,4 %	0,1 %	0,4 %	0,4 %

Ved Klinmed er tendensen den samme som ved fakultetet som helhet. Andel kandidater med grunnutdannelse fra UiO og norske UH-institusjoner som helhet har minsket tydelig og jevnt siden 2005, selv om minskningen er litt mindre enn ved MED-fakultetet som helhet.

Tabell 13 – Institutt for helse og samfunn: Totalt antall opptatte kandidater med/uten grunnutdannelse fra UiO

	2005	2010	2015	2016	2017
Tot. ant. kandidater	129	198	201	215	209
Andel kand. med GU fra UiO	70,5 %	66,2 %	52,2 %	47,4 %	46,4 %
Andel GU fra andre norske UH-institusjoner	18,6 %	19,2 %	21,9 %	24,2 %	24,9 %
Sum, andel kand. fra norske UH-inst.	89,1 %	85,4 %	74,1 %	71,6 %	71,3 %
Andel GU fra andre nordiske land	3,1 %	2,0 %	5,0 %	4,7 %	5,3 %
And. GU fra andre europeiske land	1,6 %	5,1 %	11,4 %	13 %	12 %
And. GU fra inst. i Asia	0,8 %	2,5 %	0,5 %	1,9 %	1,9 %
And. GU fra inst. i Nord-Amerika	1,6 %	1,0 %	1,5 %	0,9 %	1,0 %
And. GU fra inst. i Afrika	0,8 %	2,5 %	6,5 %	6,5 %	7,2 %
And. GU fra inst. i Oseania	0,8 %	1,0 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %
And. GU fra inst. i Sør-Amerika	0 %	0,5 %	0,5 %	0 %	0 %
Ikke oppgitt utenlandsk inst. for GU	2,3 %	0 %ss	0 %	0,9 %	1,0 %

Ved Helsam har andel med grunnutdannelse fra UiO gått ned med 24 % i tidsrommet (med 24,1 % ved Helsam) og de med GU fra alle norske institusjoner (inkludert UiO) har minsket med 17,8 %. Samtidig fremgår det at andel kandidater med GU fra andre norske UH-institusjoner enn UiO har hatt en liten og jevn økning i tidsrommet (fra 18,6 % til 24,9 %), dette i motsetning til de to andre instituttene hvor denne andelen har gått ned siden 2005.

Andel med GU fra andre europeiske land enn de nordiske har økt markant, den har blitt åttedoblet til 12 % i 2017.

Andel med GU fra institusjoner i Afrika har blitt nidoblet til 7,2 % i tidsrommet.

Tabell 14 – Institutt for medisinske basalfag: Totalt antall opptatte kandidater med/uten grunnutdannelse fra UiO

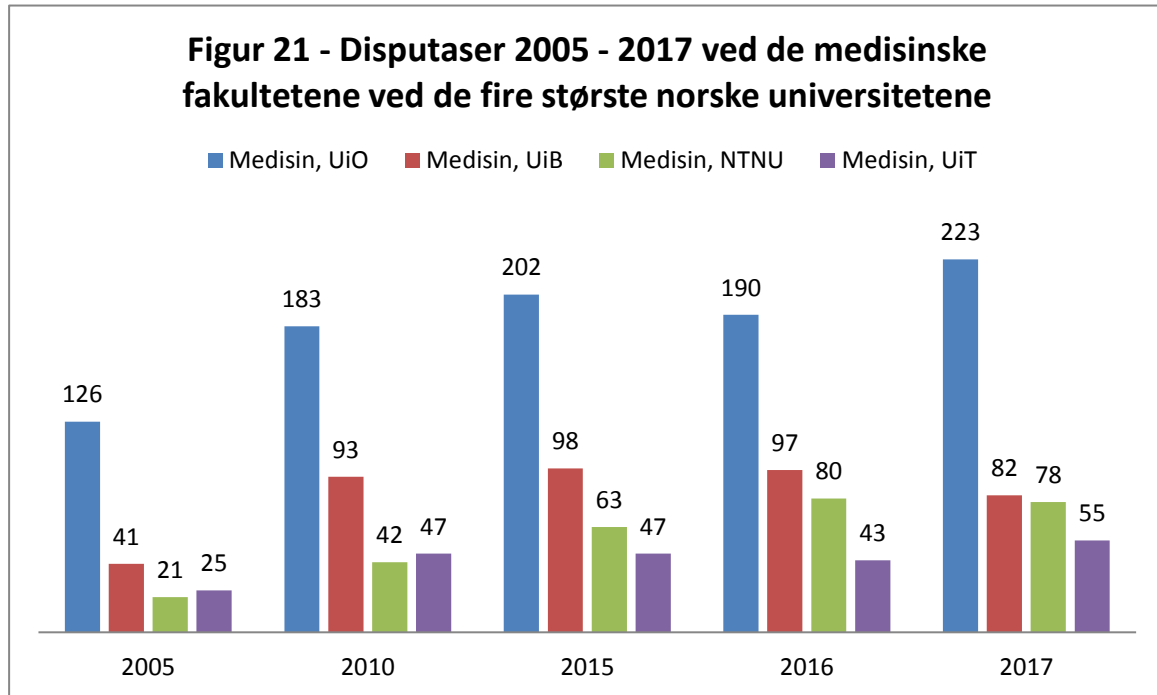
	2005	2010	2015	2016	2017
Tot. ant. kandidater	90	152	149	130	131
Andel kand. med GU fra UiO	61,1 %	53,9 %	33,6 %	35,4 %	35,1 %
GU fra andre norske UH-institusjoner	26,7 %	21,7 %	19,5 %	19,2 %	22,1 %
Sum, andel kand. fra norske UH-inst.	87,8 %	75,7 %	53 %	54,6 %	57,3 %
GU fra andre nordiske land	3,3 %	3,9 %	11,4 %	10,8 %	9,9 %
GU fra andre europeiske land	6,7 %	15,8 %	26,8 %	23,1 %	23,7 %
GU fra institusjoner i Asia	2,2 %	2,0 %	4,7 %	7,7 %	5,3 %
GU fra inst. i Nord-Amerika	0 %	1,3 %	0,7 %	0 %	0 %
GU fra inst. i Afrika	0 %	0,7 %	2,7 %	3,1 %	3,1 %
GU fra inst. i Oseania	0 %	0 %	0,7 %	0 %	0 %
GU fra inst. i Sør-Amerika	0 %	0 %	0 %	0,8 %	0,8 %
Ikke oppgitt utenlandsk inst. for GU	0 %	0,7 %	0 %	0 %	0 %

IMB er det instituttet som har mest markant reduksjon av andel kandidater med grunnutdannelse fra UiO, fra 61,1 % i 2005 til 35,1 % i 2017. Andelen med GU fra norske UH-institusjoner samlet (inkludert UiO) har minsket med 30,5 % i dette tidsrommet.

Andel kandidater med GU fra andre nordiske og andre europeiske land har blitt tredoblet siden 2005.

4. Nasjonal sammenlikning

Det har de siste tiårene skjedd en stor økning av antall avlagte doktorgrader pr. år i Norge. I 1987 ble det ved alle norske universiteter og andre læresteder avlagt til sammen 253 doktorgrader, i 1997 625, i 2007 1030 og i 2017 1493²⁰.

Figur 21 viser at det utgikk det flest medisinske doktorgrader fra UiO²¹.

Når det gjelder andelen av medisinske doktorgrader av det totale antall doktorgrader som utgår fra UiO, har den de siste fem år ligget ganske stabilt på drøyt 40 %, i 2017 lå den på 45,2 % av totalt 493 grader ved UiO. Dette er også tilfelle for tidligere år, men andelen har vært økende: I årene 2000-09 utgjorde de til sammen 1042 medisinske doktorgradene 35 % av de til sammen 2978 gradene fra UiO, mens i tidsrommet 2010-17 utgjorde de 1627 medisinske gradene 42,6 % av de 3823 fra UiO²².

²⁰ Sarpebakken, Bo: *Doktorgradsstatistikk – Tabeller og figurer. Tabell 5. Mars 2018. NIFU.*

²¹ UiO: Det medisinske fakultet, UiB: Det medisinske fakultet og Det odontologiske fakultet ble slått sammen til Det medisinsk-odontologiske fakultet 01.01.08. Endret navn til Det medisinske fakultet i 2017, NTNU: F.o.m. 2017: Fakultet for medisin og helsevitenskap. Før dette Det medisinske fakultet. Det medisinske fakultet, UiT: Det helsevitenskapelige fakultet (fom. 1.8.2009, før det: Det medisinske fakultet). Tallene er hentet fra Sarpebakken 2018; tabellene 14 - 17.

²² Ibid.; tabell 14, s. 30.

5. Gjennomstrømning

Gjennomstrømningstid fra opptak til innlevering er spesifisert på bruttotid (forkortet "B") og nettotid (forkortet "N"). Bruttotid viser total opptakstid, inkludert alle forlengelser, både permisjoner (lovfestede og andre) og av andre årsaker (utvidet arbeidstid med prosjektet og forsinkelse). Inkludert i den er også arbeidsplikten for alle stipendiater ved UiO og eksterne institusjoner. Nettotid er opptakstiden fratrukket permisjoner (lovfestede og andre) og arbeidsplikt for stipendiater, men hvor forlengelse av andre årsaker (utvidet arbeidstid med prosjektet og forsinkelse) er inkludert.

Tabell 15 viser både brutto- og nettotid for *alle doktorgrader*, dvs. internt og eksternt tilsatte kandidater samlet. I de tidligere årsrapportene for forskerutdanningen er også nettotid medtatt for *internt tilsatte*, dvs. ansatte ved UiO (stipendiater og andre ansatte). Fra og med 2017 har nettotid utgått i DBH og som resultatindikator ved UiO og for de andre UH-institusjonene²³.

Nettotid er i tabell 15 medtatt for alle doktorgrader. Dette fordi vi synes det er interessant å se brutto i forhold til netto gjennomstrømningstid. I tabell 16 og 17 presenteres brutto og netto gjennomstrømningstid i et tidsperspektiv fra 2005 til 2017.

Tabell 15 – Gjennomstrømningstid i 2017 ved fakultetet og de fire underenhetene

	Antall disputerte	Kjønnsfordeling, disputerte	Gjennomstrømningstid, internt tilsatte (antall år) ²⁴			Gjennomstrømningstid på doktorgradsprogrammet for alle doktorgrader (ant. år) ²⁵			Gjennomsnittsalder ved disputas	
			Antall K/M	Begge kjønn	M	K	Begge kjønn	M	K	M
Fakultetet totalt	223*	K: 136 M: 87	B: 4,82	B: 4,76	B: 4,85	B: 4,8 N: 3,7	B: 4,9 N: 3,6	B: 4,7 N: 3,8	42,3	39,8
Klinmed	167 (3 dr.philos (2 K + 1M))	K: 101 M: 66	B: 4,99	B: 4,74	B: 5,07	B:4,9 N:3,7	B: 5,0 N: 3,6	B: 4,8 N: 3,8	42,4	39,5
Helsam	28	K: 17 M: 11	B: 5,45	B: 6,39	B: 4,69	B: 5,3 N: 4,0	B:5,7 N: 4,3	B: 5,0 N: 3,7	47,5	44,9
IMB	24 (2 dr.philos (2 K))	K: 15 M: 9	B: 3,45	B: 2,63	B: 3,95	B: 3,8 N:3,1	B: 3,3 N: 2,7	B: 4,1 N: 3,3	35,3	36,2
NCMM	3	K: 2 M: 1	B: 5,39	B: 0 ²⁶	B: 5,39	B:5,3 N:4,5	B: 5,2 N: 5,2	B: 5,4 N: 4,2	35	32

*Inkludert en dr.philos.-grader som utgår fra MED-fakultetet på overordnet nivå (en kvinne).

-Og inkludert 5 dr.philos.-grader ved instituttene. (Tre fra Klinmed og to fra IMB. De fem dr.philos.-gradene presiseres i

²³ Grunnen var at institusjonene mente at det var ressurskrevende og vanskelig å ajourføre datagrunnlaget, spesielt for personer som ikke var tilsatt ved institusjonen. UH-institusjonene fikk gjennomslag i KD for sitt syn, og dermed er netto gjennomstrømningstid utgått.

²⁴Tallene er hentet fra DBH/Doktorgrader/Rapport 4. Gjennomstrømning doktorgradsutdan. årsverk (f.o.m. 2007). Hentet fra: http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/kategori_doktorgrader.action (Doktorgrader/4.Gjennomstrømning i doktorgradsutdanning/enkeltår).

²⁵ Tallene er hentet fra FS (Felles Studentsystem). Rapport 917.001 Tidskonto-opplysninger.

²⁶ DBH-gjennomstrømningstallene viser bare tall for internt ansatte (UiO-ansatte). Denne kandidaten var eksternt tilsatt.

tabellradene for instituttene). Dr.philos.-kandidatene er ikke inkludert i tallene om gjennomstrømningstid, men i gjennomsnittsalder ved disputas.

Tabell 16 - Gjennomstrømningstid på ph.d.-programmet fordelt på utdanningsbakgrunn – 2005 – 2017

Tabell 16 viser at netto gjennomstrømningstid fullførte (disputerte) ph.d.-kandidater med cand.med. som grunnutdannelse i hele tidsrommet 2010 - 2017 har vært kortere enn for kandidater med annen grunnutdannelse. Hva kan årsaken til dette være? Noe av dette kan forklares med at mange medisinerere som tar Forskerlinje under medisinerutdanningen tar en ph.d. ganske raskt etter cand.med. Erfaringsmessig også vet vi at mange kandidater som er i klinisk stilling påbegynner arbeidet med ph.d.-prosjektet en stund før de søker om opptak til ph.d.-programmet, og vi antar at dette også er en årsak til at registrert netto gjennomstrømningstid blir lavere for gruppen som helhet.

Grunnutdannelse	2005			2010			2015			2016			2017		
	Ant.	B	N	Ant.	B	N	Ant.	B	N	Ant.	B	N	Ant.	B	N
Cand.med.	55	4,5	3,9	95	4,1	3,6	103	5,2	3,5	102	5,1	3,5	108	5,0	3,5
Helsefag	14	4,9	4,5	21	5,2	4,5	39	4,8	3,8	30	4,9	3,9	44	4,6	3,7
Realfag	46	4,3	3,9	48	4,4	3,8	29	4,6	3,9	40	4,7	4,0	40	4,5	4,0
Andre fag	9	3,9	3,4	13	4,4	4,0	26	5,2	4,0	15	5,5	4,3	25	5,1	4,1
Gjennomsnitt*	124	4,4	4,0	177	4,3	3,8	197	4,6	3,9	187	5,0	3,8	217	4,8	3,7

* Gjennomsnittlig brutto (B) og netto (N) gjennomstrømningstid for totalt ant. kandidater, og (i kol. «Ant.») totalt antall kandidater som disputerte for den organiserte graden ph.d. (og i 2005 også den organiserte graden dr.med.). Den uorganiserte graden dr.philos. er ikke medtatt fordi den er uten opptakstid på doktorgradsprogram. Tabell 9 viser antall disputaser disse årene inkludert graden dr.philos.

Definisjon av kategoriene:

- 1) Cand.med.: Inkluderer også kandidater med utenlandsk legeutdanning tilsvarende cand.med.
- 2) Helsefag: Cand.san., m.phil. i medisinske fag, samfunnsmedisin, ernæring, helse- og sosialfag, master i klinisk helsearbeid, medisinsk molekylærbiologi, medisinsk biokjemi, medisinsk bioteknologi, odontologi og master i nevrovitenskap.
- 3) Realfag: Alle realfag som ikke er inkludert i kategori 2.
- 4) Andre fag: Alle fag som ikke er inkludert i kategori 1-3.

**Tabell 17 – Kandidatenes gjennomstrømningstid fordelt på arbeidsgivere
– 2005 - 2017**

Tabell 17 viser at ph.d.-kandidater ved UiO som har fullført doktorgraden, med unntak av et år (2016), har ligget på 3. plass i gjennomsnittlig netto gjennomstrømningstid i forhold til de andre seks kategoriene av arbeidsgivere for våre ph.d.-kandidater. Jevnt over gjelder det samme for brutto gjennomstrømningstid.

Tabellen viser også at gjennomstrømningstiden for OUS-ansatte doktorgradskandidater har vært god – Den har jevnt over ligget på 1. eller 2. plass.

Arbeidsgiver	2005			2010			2015			2016			2017		
	Ant.	B	N	Ant.	B	N	Ant.	B	N	Ant.	B	N	Ant.	B	N
UiO	53	4,7	4,2	71	4,4	3,8	67	5,1	3,8	46	4,8	4,0	44	4,8	3,7
OUS	16	3,0	2,8	39	3,8	3,2	66	4,9	3,6	92	5,1	3,8	93	4,6	3,6
Ahus	1	6,8	6,8	8	3,7	3,6	9	5,8	4,2	6	4,7	3,2	11	5,1	3,9
Andre n sykehus	5	5,0	4,2	15	4,3	3,8	22	4,5	3,2	20	4,7	3,0	34	5,1	3,5
Andre n UH-inst.	7	6,9	5,0	10	4,9	4,1	8	5,0	3,7	7	6,1	4,0	11	6,1	4,2
Instituttsektoren	6	3,6	3,6	13	5,0	4,1	8	5,9	4,6	8	3,8	3,1	11	4,3	3,6
Andre	36	4,2	4,0	21	4,5	4,2	17	5,5	4,0	8	6,3	4,6	13	4,5	4,3
Gjennomsnitt	124	4,4	4,0	177	4,3	3,8	197	5,0	3,7	187	5,0	3,8	217	4,8	3,7

Definisjon av kategoriene:

- 1) UiO: Universitetet i Oslo.
- 2) OUS: Oslo universitetssykehus HF.
- 3) Ahus: Akershus universitetssykehus HF.
- 4) Andre n sykehus: Andre norske sykehus og (også private) kliniske helseinstitusjoner.
- 5) Andre n UH-inst.: Andre norske universiteter og høyskoler enn UiO.
- 6) Instituttsektoren: Forskningsinstitutter som: Folkehelseinstituttet og Statens arbeidsmiljøinstitutt.
- 7) Andre: Alle andre. Inkludert kandidater uten arbeidsgiver (kvotestudenter og egen finansiering).